

PARLAMENDIINFO KESKUS

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU
NATIONAL LIBRARY OF ESTONIA

SUMMARIA SOCIALIA

Välisajakirjades ilmunud sotsioloogia-, majandus- ja poliitikaalaste kirjutiste tutvustusi

2014 : 4

<http://www.nlib.ee/summaria-socialia/>

E-post: Mai.Voormann@nlib.ee

SISUKORD

EUROOPA LIIT.....	2
POLIITILISED PROTSESSID.....	4
MAAILMAPOLIITIKA.....	7
KOHALIKUD OMAVALITSUSED.....	7
MAJANDUSPOLIITIKA.....	7
ENERGIAPOLIITIKA.....	9
TÖÖPOLIITIKA.....	9
SOTSIAALPOLIITIKA.....	10
SOTSIAALNE EBAVÕRDSUS.....	11
HARIDUSPOLIITIKA.....	12
SOO-UURINGUD.....	12

VALIK ARTIKLEID VÄLISAJAKIRJANDUSEST

EUROOPA LIIT

Hobolt, Sara B.; Tilley, James. Who's in charge? How voters attribute responsibility in the European Union? // Comparative Political Studies. Vol. 47 (2014), no. 6, pp. 795-819.

Artiklis analüüsitakse, milline on kodanike roll vastutuse määratlemisel Euroopa Liidus ning millist mõju avaldavad sellele institutsionaalsed erinevused ja isiklikud kalduvused, aluseks 27 liikmesriigi andmed viie poliitikavaldkonna kohta (kliimamuutused, intressimäärad, immigratsioon, majandus, tervishoid).

Märksõnad: Euroopa Liit, vastutus, poliitiline vastutus, institutsioonid, juhtimine, valijad, uuringud.

Kartal, Mert. Accounting for the bad apples: the EU's impact on national corruption before and after accession // Journal of European Public Policy. Vol. 21 (2014), no. 6, pp. 941-959.

Artikli teemaks on ELi mõju korrupsioonile Ida- ja Kesk-Euroopa liikmesriikides enne ja pärast ühendusega liitumist. Analüüsi tulemusena jõutakse järeldusele, et kontroll korrupsiooni üle on neis riikides pärast ühinemist märkimisväärselt nõrgenenud.

Märksõnad: Kesk-Euroopa, Ida-Euroopa, Euroopa Liit, liikmesriigid, korrupsioon.

Kelemen, R. Daniel; Menon, Anand; Slapin, Jonathan. Wider and deeper? Enlargement and integration in the European Union // Journal of European Public Policy. Vol. 21 (2014), no. 5, pp. 647-663.

Artikkel käsitleb laienemise-süvenemise dilemmat ja püüab vastata küsimusele, kas Euroopa Liidu laienemine toob kaasa integratsiooni süvenemise või hoopis takistab seda. Vt ka Sara B. Hobolt. Ever closer or ever wider? Public attitudes towards further enlargement and integration in the European Union; A. Maurits van der Veen. Enlargement and the anticipatory deepening of European integration jt. artikleid ajakirjast.

Märksõnad: Euroopa Liit, laienemine, eurointegratsioon.

Ladi, Stella; Tsarouhas, Dimitris. The politics of austerity and public policy reform in the EU // Political Studies Review. Vol. 12 (2014), no. 2, pp. 171-180.

Artikkel käsitleb avaliku poliitika reformi ja majandusarengu (täpsemalt kokkuhoiupoliitika) seoseid, märkides, et probleemiga tuleb tegeleda eelkõige Euroopa Liidu, mitte niivõrd liikmesriikide tasandil.

Märksõnad: Euroopa Liit, majanduslik areng, majanduslangus, reformid, juhtimine.

Nováky, Niklas I. M. Taisteluosastoista tuli paperitiikereitä // Ulkopoliitikka. Vsk. 51 (2014), nro. 2, s. 37-39.

Artiklis on vaatluse all Euroopa Liidu lahingugrupid, mis loodi kümme aastat tagasi kiirreageerimisüksustena kriisiolukordade tarbeks, kuid neid pole veel kordagi kasutatud.

Märksõnad: kriisijuhtimine, lahinguvalmidus, julgeolekupoliitika, Euroopa Liit.

Postnikov, Evgeny; Bastiaens, Ida. Does dialogue work? The effectiveness of labor standards in EU preferential trade agreements // Journal of European Public Policy. Vol. 21 (2014), no. 6, pp. 923- 940.

Artikli teemaks on Euroopa Liidu ja USA kaubanduslepingud, konkreetset lepingutes sisalduvad tööstandardid ning läbirääkimispartnerite erinevad lähenemised nende jõustamiseks.

Märksõnad: Euroopa Liit, Ameerika Ühendriigid, kaubanduslepingud, rahvusvahelised lepingud, töö (maj.), standardid (normid).

Rüse, Ilze. Nordic-Baltic interaction in European Union negotiations: taking advantage of institutionalized cooperation // Journal of Baltic Studies. Vol. 45 (2014), no. 2, pp. 229-246.

Artikkel analüüsib Läänemere riikide (Rootsi, Taani, Soome, Eesti, Läti, Leedu) koostööd, täpsemalt püütakse leida vastust küsimusele, kuivõrd suudavad need riigid institutsionaalselt tegutsedes tugevdada oma positsiooni läbirääkimistel ELiga ning saavutada seatud eesmärgid.

Märksõnad: Läänemeri, riigid, regionaalne koostöö, Euroopa Liit, läbirääkimised, Eesti.

Saurugger, Sabine. Europeanisation in times of crisis // Political Studies Review. Vol. 12 (2014), no. 2, pp. 181-192.

Artikli teemaks on euroopastumine majanduskriisi aastatel, analüüsitakse uute majandusinstrumentide mõju sellele protsessile.

Märksõnad: Euroopa Liit, eurointegratsioon, euroopastumine, majanduskriisid, majanduslik areng, majandusreformid.

Somer-Topcu, Zeynep; Zar, Michelle E. European parliamentary elections and national party policy change // Comparative Political Studies. Vol. 47 (2014), no. 6, pp. 878-902.

Artikkel käsitleb Euroopa Parlamendi valimiste ja liikmesriikide parteide poliitika seoseid, väites, et opositsiooniparteid kasutavad valimiste tulemusi valijate eelistuste väljaselgitamiseks ning kui nad kaotavad valimistel hääli, muudavad nad oma riikliku tasandi poliitikat. Analüüsi aluseks on 14 liikmesriigi andmed.

Märksõnad: Euroopa Liit, Euroopa Parlament, valimised, parteid, opositsiooniparteid.

van Spanje, Joost; de Vreese, Claes. Europhile media and eurosceptic voting: effects of news media coverage on eurosceptic voting in the 2009 European parliamentary elections // Political Communication. Vol. 31 (2014), no. 2, pp. 325-354.

Artikkel käsitleb meedia mõju valijakäitumisele 2009. aasta Euroopa Parlamendi valimiste alusel Euroopa Liidu 21 liikmesriigis. Kasutatakse kahte tüüpi andmeid: (1) 14 000 valija eelistusi enne valimisi ja tegelikku valikut; (2) ajalehtede kontentanalüüsi tulemusi (37 000 artiklit).

Märksõnad: Euroopa Parlament, valimised, parlamendivalimised, valijakäitumine, valijad, ajakirjandus.

Verhaegen, Soetkin; Hooghe, Marc; Quintelier, Ellen. European identity and support for European integration: a matter of perceived economic benefits? //

Kyklos. Vol. 67 (2014), no. 2, pp. 295-314.

Artiklis käsitletakse ühelt poolt majandusliku kasu seoseid Euroopa integratsioonile antava toetusega, teisalt aga Euroopa identiteediga. Aluseks majandusliku utilitarismi seisukohad. Empiiriline materjal pärineb Eurobaromeetri 2011. aasta maikuu uuringust.

Märksõnad: *eurointegratsioon, euroidentiteet, majanduslik areng, avalik arvamus, sotsiaaluuringud, Euroopa Liit.*

POLIITILISED PROTSESSID

Berliner, Daniel. The political origins of transparency // The Journal of Politics. Vol. 76 (2014), no. 2, pp. 479-491.

Artiklis on vaatluse all läbipaistvus, täpsemalt infovabaduse seadused (Freedom of Information laws, FOI), mille on vastu võtnud juba enam kui 80 riiki ja seda vaatamata asjaolule, et see suurendab poliitikas osalejate kulusid.

Märksõnad: *juurdepääs infole, informatsioonivabadus, juurdepääsetavus, avalik teave, uuringud.*

Collins, Marcus. The Beatles' politics // BJPIR: The British Journal of Politics and International Relations. Vol. 16 (2014), no. 2, pp. 291-309.

Artiklis käsitletakse ansambli The Beatles tegevust popmuusika tunnustamiseks poliitilise väljendusvahendina, väites, et ansambli liikmed olid väga leidlikud poliitilised strateegid, kes kasutasid selliseid meetodeid nagu rahva teadlikkuse tõstmine, lobitöö, eestkoste, kodanikuallumatus jne. Arutletakse selle üle, kuidas muutis ansambli poliitiline tegevus tolleaegseid poliitilisi ja popmuusika kontseptsioone.

Märksõnad: *popmuusika, poliitika, Suurbritannia.*

Crespo-Tenorio, Adriana; Jensen, Nathan M.; Rosas, Guillermo. Political liabilities: surviving banking crises // Comparative Political Studies. Vol. 47 (2014), no. 7, pp. 1047-1074.

Artiklis vaadeldakse panganduskriiside poliitilist vastukaja, arendades välja teooria, kuidas selge vastutus mõjutab parteisid, sh nende ellujäämist, aluseks 89 demokraatliku riigi andmed aastatest 1975–2005. Eesti lähinaabritest on esindatud Soome.

Märksõnad: *pangad (maj.), finantskriisid, parteid, majanduslik areng, sisepoliitika, riigid.*

Duvold, Kjetil; Berglund, Sten. Democracy between ethnos and demos: territorial identification and political support in the Baltic States // East European Politics and Societies and Cultures. Vol. 28 (2014), no. 2, pp. 341-365.

Artiklis analüüsitakse poliitilise kogukonna ja demokraatia seoseid teoreetilisest perspektiivist ning käsitletakse riigi ülesehitamise strateegiaid Eestis, Lätis ja Leedus pärast iseseisvuse taastamist 1990. aastatel, arvestades sealjuures nende riikide rahvuslikku koosseisu.

Märksõnad: *Baltimaad, Eesti, Läti, Leedu, demokraatia, vähemusrahvused, rahvuspoliitika, sisepoliitika, riikluse ehitamine.*

Indridason, Indridi H.; Bowler, Shaun. Determinants of cabinet size // European Journal of Political Research. Vol. 53 (2014), no. 2, pp. 381-403.

Artiklis analüüsitakse, kuidas mõjutavad koalitsiooniläbirääkimised, parteisisene poliitika ja poliitiline efektiivsus valitsuse suurust, aluseks 17 riigi andmed. Eesti lähinaabritest on esindatud Soome, Norra, Rootsi.

Märksõnad: valitsused, koalitsioonid, parteid, poliitika, riigid, uuringud.

Just, Aida; Anderson, Christopher J. Opinion climates and immigrant political action: a cross-national study of 25 European democracies // Comparative Political Studies. Vol. 47 (2014), no. 7, pp. 935-965.

Artiklis kujundatakse immigrantide poliitilise tegevuse mudel, mis ühendab individuaalse motivatsiooni olla poliitiliselt hõivatud ja konteksti, milles see tegevus aset leiab. Analüüsi aluseks on 25 riigi (sh Eesti) Euroopa sotsiaaluuringu andmed aastatest 2002–2010.

Märksõnad: migrantid, sisserändajad, hoiakud, avalik arvamus, poliitika, sotsiaaluuringud, Eesti.

Krumm, Thomas. Wie wirksam sperren Sperrklauseln? // Zeitschrift für Politikwissenschaft. 23. Jhrg. (2013), Nr. 3, S. 393-424.

Artiklis analüüsitakse parteidele kehtestatud lävendite mõju nende esindatusele Bundestagis ning käsitletakse, kui tõhusad need on parlamendi killustatuse vähendamisel, andmed on aastatest 1957 kuni 2013.

Märksõnad: Saksamaa, parlamendid, parteid, valimised, piirangud.

Kunnas, Kaja. Viro hivuttautuu kohti hyvinvointivaltiota // Ulkopoliitikka. Vsk. 51 (2014), nro. 2, s. 44-47.

Artiklis käsitletakse praegust Eesti poliitikat ja majandust, sh maksustamist, lastetoetuste tõusu, kodanikuühiskonna arengut.

Märksõnad: poliitika, sotsiaalpoliitika, tulumaks, lastetoetused, Eesti.

Moffitt, Benjamin; Tormey, Simon. Rethinking populism: politics, mediatisation and political style // Political Studies. Vol. 62 (2014), no. 2, pp. 381-397.

Artiklis esitatakse enamlevinud populismikontseptsioonide kriitika ning tutvustatakse uut kategooriat – nn poliitika stiili, kui võimalust seda nähtust käsitleda. Väidetakse, et uus kategooria haarab erinevalt konkureerivatest käsitlustest endasse kaasaegse populismi olulised aspektid.

Märksõnad: populism, poliitika, demokraatia, teoreetilised aspektid.

Mälksoo, Maria. Criminalizing communism: transnational mnemopolitics in Europe // International Political Sociology. Vol. 8 (2014), no. 1, pp. 82-99.

Artiklis käsitletakse mäluoliitikat Euroopas, täpsemalt suhtumist totalitaarsetesse kommunistlikesse režiimidesse ning esitatakse kontseptuaalne raamistik, mis aitaks kujundada rahvasteülest mäluoliitikat Euroopas.

Märksõnad: ajaloopoliitika, ajalooeadvus, lähiajalugu, totalitarism, kommunism, kollektiivne mälu, Euroopa.

O'Dwyer, Conor. What accounts for party system stability? Comparing the dimensions of party competition in postcommunist Europe // Europe-Asia Studies. Vol. 66 (2014), no. 4, pp. 511-535.

Artikkel otsib vastust küsimusele, miks osades uutes demokraatlikes riikides toimub parteisüsteemi kiire stabiliseerumine, osades aga mitte. Aluseks 14 riigi (sh Eesti) juhtumiuuringud.

Märksõnad: poliitika, parteisüsteemid, demokraatia, riigid, postsotsialistlikud riigid, Eesti, juhtumiuuringud.

Pfoser, Alena. Between Russia and Estonia: narratives of place in a new borderland // Nationalities Papers. Vol. 42 (2014), no. 2, pp. 269-285.

Artikli teemaks on Eesti ja Venemaa piiri läheduses elavad inimesed – kuidas nad mõtestavad kohta, kus nad elavad, ning tajuvad viimastel kümnenditel aset leidnud muutusi (kahe liiduvabariigi vahelisest piirist on see muutunud ELi ja Venemaa vaheliseks piiriks), millist mõju avaldab neile nõukogulik minevik jne. Aluseks Narvas ja Ivangorodis teostatud etnograafilised välitööd aastatel 2011–2012.

Märksõnad: Eesti, Venemaa, Narva, Jaanilinn, piirid (territ.), riigipiirid, venelased, mälu (psühh.).

Siivonen, Felix. Katalonia haikailee itsenäiseks // Ulkopoliitikka. Vsk. 51 (2014), nro. 2, s. 50-53.

Artiklis on vaatluse all Kataloonia iseseisvuspüüdlused. Aastakümneid toetas Kataloonia iseseisvumist paarkümmend protsenti katalaanidest. Viimastel aastatel on iseseisvuse pooldajate hulk kõvasti suurenenud, mis nüüd on eri allikate põhjal juba 50-60 protsenti.

Märksõnad: iseseisvumine, rahvuslikud liikumised, autonoomia, ajalugu, Kataloonia, Hispaania.

Tausendpfund, Markus. Zustimmung von Kommunalpolitikern zur weiteren europäischen Integration // Zeitschrift für Politikwissenschaft. 23. Jhrg. (2013), Nr. 3, S. 365-391.

Artikkel käsitleb kohaliku tasandi poliitikute toetust eurointegratsioonile, aluseks Hesseni liidumaal 28 omavalitsusüksuses läbi viidud 720 kohaliku poliitiku küsitlus. Arvestada tuleb asjaolu, et suhtumist mõjutab eurotoetuste oluline roll kohalikus arengus.

Märksõnad: Saksamaa, Hessen, liidumaad, eurointegratsioon, kohalikud omavalitsused.

Vatter, Adrian; Flinders, Matthew; Bernauer, Julian. A global trend toward democratic convergence? A Lijphartian analysis of advanced democracies //

Comparative Political Studies. Vol. 47 (2014), no. 6, pp. 903-929.

Artikli teemaks on demokraatliku konvergensti trendid 24 arenenud demokraatiaga riigis aastatel 1945–2010, aluseks Arend Lijpharti empiiriline teooria.

Märksõnad: Arend Lijphart, demokraatia, konvergenst, riigid, uuringud.

MAAILMAPOLIITIKA

Kropatcheva, Elena. NATO-Russia relations and the Chinese factor: an ignored variable // Politics. Vol. 34 (2014), no. 2, pp. 149-160.

Artiklis käsitletakse, kuidas on NATO ja Venemaa vahelisi suhteid hakanud mõjutama Hiina mõjuvõimu kasv.

Märksõnad: rahvusvahelised suhted, NATO, Venemaa, Hiina.

KOHALIKUD OMAVALITSUSED

Swianiewicz, Pawel. An empirical typology of local government systems in Eastern Europe // Local Government Studies. Vol. 40 (2014), no. 2, pp. 292-311.

Artiklis käsitletakse kohalike omavalitsuste tüpoloogiat Ida-Euroopas (sh Eesti) ning sellega püütakse kummutada arusaama justkui oleks regioon kas *terra incognita* või moodustaks see ühe tüübi nimetusega „uued kohalikud demokraatiad”.

Märksõnad: kohalikud omavalitsused, halduskorraldus, tüpoloogia, tüpoloogiline analüüs, Ida-Euroopa, Eesti.

MAJANDUSPOLIITIKA

van Aaken, Dominik; Ostermaier, Andreas; Picot, Arnold. Privacy and freedom: an economic (re-)evaluation of privacy // Kyklos. Vol. 67 (2014), no. 2, pp. 133-155.

Artikli teemaks on privaatsus majandussuhetes ja selle seosed vabadusega, kusjuures liberaalse majanduspoliitika traditsioonide kohaselt rõhutatakse eelkõige individuaalset vabadust, seda aga mitte niivõrd jõukusena või rikkuse maksimeerimisena.

Märksõnad: majandussuhted, privaatsus, vabadus.

Blonigen, Bruce A.; Oldenski, Lindsay; Sly, Nicholas. The differential effects of bilateral tax treaties // American Economic Journal: Economic Policy. Vol. 6 (2014), no. 2, pp. 1-18.

Artiklis käsitletakse kahepoolsete maksulepingute mõju rahvusvahelisele majandustegevusele, eelkõige välismaistele otseinvesteeringutele, aluseks USA majandusanalüüsi büroo andmed. Teiste riikide seas on USA sõlminud lepingu ka Eestiga (1999).

Märksõnad: investeeringud, otseinvesteeringud, rahvusvahelised lepingud, maksustamine, riigid, Ameerika Ühendriigid, Eesti.

Egger, Peter; Keuschnigg, Christian; Merlo, Valeria; Wamser, Georg. Corporate taxes and internal borrowing within multinational firms // American Economic Journal: Economic Policy. Vol. 6 (2014), no. 2, pp. 54-93.

Artiklis esitatakse sisemise kapitalituruga rahvusvaheliste ettevõtete teoreetiline mudel, käsitledes selliseid aspekte nagu kohalik vs. välismaised tunnused (kasumi maksumäärad,

puudused institutsionaalses kvaliteedis, finantssektori nõrkus jt), aluseks Saksamaa rahvusvahelised ettevõtted eri riikides (sh Eesti).

Märksõnad: hargmaised ettevõtted, rahandus, kapitaliturg, laenu, riigid, Saksamaa, Eesti.

Flavin, Patrick; Pacek, Alexander C.; Radcliff, Benjamin. Assessing the impact of the size and scope of government on human well-being // Social Forces. Vol. 92 (2014), no. 4, pp. 1241-1258.

Artiklis analüüsitakse, kuidas avalik poliitika mõjutab eluga rahulolu demokraatlikes tööstusriikides, aluseks OECD riikide andmed aastatest 1981–2007. Kõige üldisem järeldus: kodanike rahulolu suureneb koos valitsuse sekkumisega majandusse.

Märksõnad: riiklik poliitika, valitsused, majandus, rahulolu, heaolu, Majanduskoostöö ja Arenguorganisatsioon, uuringud.

Hamilton, Kirk; Hepburn, Cameron. Wealth // Oxford Review of Economic Policy. Vol. 30 (2014), no. 1, pp. 1-20.

Artikkel juhatab sisse ajakirja erinumbri, mis on tervikuna pühendatud heaolu küsimustele. Artiklites käsitletakse heaolu ja jõukust erinevatest külgedest, sh antakse heaolu määratlus, tuuakse välja selle koostisosad, analüüsitakse heaolu geograafilist jagunemist ja selle muutusi aegade jooksul jne. Samuti käsitletakse heaolu seoseid õnne ning jätkusuutlikkusega.

Märksõnad: heaolu, õnn, majanduslik areng, toimetulek, jõukus, jätkusuutlikkus, säästev areng.

Hirschle, Jochen. Consumption as a source of social change // Social Forces. Vol. 92 (2014), no. 4, pp. 1405-1433.

Artiklis analüüsitakse majanduskasvu ühiskondlikku mõju, väites, et teatud tasemest viib majanduskasv tarbimise suurenemisele, mida tuleb vaadelda kui sotsiaalse ja kultuurilise tegevuse uut korraldust. Andmed pärinevad rahvusvahelisest ja Euroopa sotsiaaluuringutest, samuti OECD ja Eurostati majandusarengu ja leibkondade tarbimiskulude statistikast.

Märksõnad: majanduslik areng, tarbimine, sotsiaaluuringud.

Huizinga, Harry; Voget, Johannes; Wagner, Wolf. International taxation and cross-border banking // American Economic Journal: Economic Policy. Vol. 6 (2014), no. 2, pp. 94-125.

Artiklis näidatakse empiirilisel, millist mõju avaldas rahvusvaheline maksustamine piiriülesele pangandusele 38 riigis (sh Eesti) ajavahemikul 1998–2008.

Märksõnad: pangandus, pangad (maj.), maksustamine, rahvusvaheline maksustamine, riigid, Eesti.

Jung, Jiwook. Political contestation at the top: politics of outsider succession at U.S. corporations // Organization Studies. Vol. 35 (2014), no. 5, pp. 727-764.

Artiklis analüüsitakse USA suurkorporatsioonides juhtide määramist väljastpoolt ettevõtet, aluseks 686 ettevõtte andmed ajavahemikust 1981–2005. Märgitakse, et eriti on see tendents täheldatav viimastel aastatel.

Märksõnad: Ameerika Ühendriigid, juhid, ettevõtted, korporatsioonid (maj.), personalivalik.

Levinson, David M. Electric Avenue // Foreign Affairs. Vol. 93 (2014), no. 3, pp. 21-26.

Artiklis on vaatluse all elektriautode areng.

Märksõnad: elektriautod, elektrisõidukid, tehnoloogilised uuendused.

Morse, Edward L. Welcome to the revolution // Foreign Affairs. Vol. 93 (2014), no. 3, pp. 3-7.

Artiklis käsitletakse energia tootmist Ameerika Ühendriikides ja mujal maailmas.

Märksõnad: energia, naftatööstus, maagaas, geopoliitika, Ameerika Ühendriigid.

Oulasvirta, Lasse; Kankaanpää, Jari; Wacker, Jani. Reporting of state-owned enterprises for parliamentary supervision // Hallinnon Tutkimus. Vsk. 33 (2014), nro. 1, s. 39-53.

Artikli eesmärk on hinnata Soome riigiettevõtete juhtimist ja poliitikat parlamentaarse järelevalve vaatevinklist.

Märksõnad: riigiettevõtted, parlamentaarne kontroll, aruandlus.

Salmi, Ilkka; Perttula, Juha; Syväjärvi, Antti. Positiivinen näkökulma konfliktijohtamiseen – esimiesten onnistumiset ristiriitatilanteiden ratkaisussa // Hallinnon Tutkimus. Vsk. 33 (2014), nro. 1, s. 21-38.

Artiklis esitatakse juhtide kontseptsioone, kuidas edukalt lahendada töötajate vahelisi konfliktisituatsioone. Mõne uurimuse kohaselt võib isegi viiendik aktiivse juhi tööajast minna konfliktide lahendamisele.

Märksõnad: konfliktijuhtimine, konfliktid, töövaidlused, vaidluste lahendamine, organisatsioonikäitumine.

ENERGIAPOLIITIKA

Franchino, Fabio. The social bases of nuclear energy policies in Europe: ideology, proximity, belief updating and attitudes to risk // European Journal of Political Research. Vol. 53 (2014), no. 2, pp. 213-233.

Artikkel käsitleb tuumaenergiapoliitika sotsiaalsel baasi, täpsemalt: (1) kuidas vasak- ja parempoolsed vaated kujundavad avalikku arvamust; (2) milline on tuumajaama geograafilise asendi mõju hoiakute kujunemisele, aluseks Lääne-Euroopas viimase 30 aasta jooksul teostatud uuringud.

Märksõnad: avalik arvamus, energiapoliitika, tuumaenergia, Lääne-Euroopa.

TÖÖPOLIITIKA

Brand, Jennie E.; Simon Thomas, Juli. Job displacement among single mothers: effects on children's outcomes in young adulthood // American Journal of Sociology. Vol. 119 (2014), no. 4, pp. 955-1001.

Artikkel käsitleb üksikemade töökaotuse mõju laste õpitulemustele ja sotsiaal-psühholoogilisele heaolule, aluseks USA 30 aasta paneeluuringu andmed. Autorite arvates on käsitlus ainulaadne, kuna senini on pigem tähelepanu pööratud üksikema heaolule pärast töökaotust.

Märksõnad: *tööpuudus, lapsevanemad, üksikvanemad, emad, lapsed, õpitulemused, paneeluuringud, Ameerika Ühendriigid.*

de Lange, Marloes; Gesthuizen, Maurice; Wolbers, Maarten H. J. Youth labour market integration across Europe // European Societies. Vol. 16 (2014), no. 2, pp. 194-212.

Artiklis analüüsitakse, mil määral seletavad tsüklilised, struktuursed ja institutsionaalsed tegurid Euroopa Liidu liikmeriikide (sh Eesti) vahelisi erinevusi noorte tööhõives, aluseks Euroopa sotsiaaluuringu andmed aastatest 2002, 2004, 2006 või 2008. Intervjueeriti ka noori, kes lõpetasid päevase õppe aastatel 1992–2008.

Märksõnad: *Euroopa Liit, liikmesriigid, Eesti, noored, tööhõive, tööpuudus, sotsiaaluuringud.*

SOTSIAALPOLIITIKA

Aidukaite, Jolanta. Transformation of the welfare state in Lithuania: towards globalization and europeanization // Communist and Post-Communist Studies. Vol. 47 (2014), no. 1, pp. 59-69.

Artikkel käsitleb üleilmastumise ja euroopastumise mõju sotsiaalkindlustuse reformidele Leedus, aluseks poliitilise ja ärieliidi ning teadlaste, ajakirjanike, riigiametnike ja huvigruppide esindajatega läbi viidud 67 intervjuud.

Märksõnad: *Leedu, globaliseerumine, euroopastumine, sotsiaalkindlustus, reformid, intervjuud.*

Blomgren, Jenni; Maunula, Nico; Hiilamo, Heikki. Sairastuttaako velka? 15 vuoden seurantatutkimus pitkäaikaisesti ylivelkaantuneista // Yhteiskuntapolitiikka. Vsk. 79 (2014), nro. 3, s. 245-263.

Artiklis käsitletakse, kuidas Soomes 1990-ndate majanduskriisi ajal alguse saanud pikaajaline ülemäärane võlgnevus on olnud seotud inimeste haigestumusega. Uurimuse tulemusena selgus, et võlgadesse sattumine suurendas eriti naiste haigestumust.

Märksõnad: *võlad, võlgnikud, maksevõime, haigestumus, Soome.*

Präg, Patrick; Mills, Melinda; Wittek, Rafael. Income and income inequality as social determinants of health: do social comparisons play a role? // European Sociological Review. Vol. 30 (2014), no. 2, pp. 218-229.

Artiklis analüüsitakse sissetulekute ja nende ebavõrdsuse mõju terviseseisundile antud subjektiivsele hinnangule Euroopa riikides (sh Eesti), aluseks Euroopa sotsiaaluuringu andmed aastatest 2006–2007.

Märksõnad: *Euroopa, terviseseisund, tervis, tervisemõjurid, tulud, ebavõrdsus, sotsiaalne kihistumine, Eesti.*

Solga, Heike. Education, economic inequality and the promises of the social investment state // Socio-Economic Review. Vol. 12 (2014). no. 2, pp. 269-297.
Artikkel käsitleb sotsiaalsete investeeringute riigi kontseptsiooni, vaadeldes eelkõige hariduse ja majandusliku ebavõrdsuse seoseid, aluseks 20 arenenud majandusega riigi (sh Eesti) andmed.

Märksõnad: haridus, ebavõrdsus, sotsiaalne võrdsus, vaesus, tööturg, heaoluriik, riigid, Eesti.

Tervo, Hannu. Kysyntä- vai tarjontavetoinen aluekasvu? Aluetalouksien kehitys Suomessa 1990–2010 // Kansantaloudellinen aikakauskirja. Vsk. 110 (2014), nro. 2, s. 191-203.

Artiklis uuritakse, kas ajavahemikus 1990–2010 on Soome piirkondade areng olnud pakkumise või nõudluse põhine, s.t kas inimesed on liikunud töökohtade järgi või on töökohad tekkinud piirkondadesse, kus inimesed tahavad elada.

Märksõnad: töökohad, nõudlus ja pakkumine, tööjõu mobiilsus, regionaalne areng, Soome.

Thomson, Elizabeth. Family complexity in Europe // The Annals of the American Academy of Political and Social Science. Vol. 654 (2014), July, pp. 245-258.

Artiklis analüüsitakse partnerite käitumist Euroopa eri piirkondades, nt väljaspool abielu sündinud (nii üksikemade kui ka vabaabielus olevate paaride) laste osakaalu; nende laste osakaalu, kelle vanemad lahutavad enne lapse üheksandat eluaastat; laste hulka, kes kuus aastat pärast vanemate lahutust elavad koos kasuvanemaga jne. Ida- ja Kesk-Euroopa riikidest on esindatud Läti, Leedu, Sloveenia, Ungari, Tšehhi ja Poola.

Märksõnad: rahvastikuprotsessid, pered, lapsed, sünnitus, emad, isad, kooselu, Euroopa.

SOTSIAALNE EBAVÕRDSUS

Aizer, Anna. Rising inequality and intergenerational mobility: the role of public investments in human capital // CESifo Economic Studies. Vol. 60 (2014), no. 2, pp. 280-311.

Artiklis käsitletakse ebavõrdsuse ja põlvkondadevahelise mobiilsuse seoseid, samuti riiklike investeeringute olulisust inimkapitali, aluseks OECD 25 liikmesriigi andmed aastatest 2000–2009 (konkreetselt PISA testi tulemused ja andmed vanemate sotsiaalmajandusliku staatuse kohta). Eesti lähinaabritest on esindatud Soome, Rootsi, Norra.

Märksõnad: ebavõrdsus, inimkapital, investeeringud, tervis, haridus, riigid, Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon.

Delhey, Jan; Dragolov, Georgi. Why inequality makes europeans less happy: the role of distrust, status anxiety, and perceived conflict // European Sociological Review. Vol. 30 (2014), no. 2, pp. 151-165.

Artikkel esitab küsimuse: kas võrdsemad ühiskonnad on ka paremad? Täpsemalt vaadeldakse kas üldse ja miks sissetulekute ebavõrdsus vähendab eurooplaste subjektiivset heaolu ning milline on ebavõrdsuse seos õnnetundega. Andmed pärinevad

Euroopa elukvaliteedi uuringust.

Märksõnad: Euroopa, ebavõrdsus, õnn, rahulolu, liikmesriigid, sotsiaaluuringud.

HARIDUSPOLIITIKA

Bernardi, Fabrizio; Cebolla-Boado, Héctor. Previous school results and social background: compensation and imperfect information in educational transitions // European Sociological Review. Vol. 30 (2014), no. 2, pp. 207-217.

Artikkel toetub Richard Breeni ja John Goldthorpe'i väljatöötatud mudelile ning käsitleb eelneva õppeedukuse ja haridusvalikute vahelisi seoseid, arvesse võetakse ka õppijate sotsiaalset päritolu. Andmed pärinevad Prantsusmaalt.

Märksõnad: õppeedukus, sotsiaalsed kihid, sotsiaalne staatus, haridus, haridussotsioloogia.

Breen, Richard; van de Werfhorst, Herman G.; Meier Jäger, Mads. Deciding under doubt: a theory of risk aversion, time discounting preferences, and educational decision-making // European Sociological Review. Vol. 30 (2014), no. 2, pp. 258-270.

Artiklis esitletakse haridusalaste otsuste ratsionaalse valiku meetodit, milles hariduslike otsuste kasulikkus sõltub tudengite riskijulgusest ja ajakasutuse eelistest, andmed on pärit Taani keskharidussüsteemist.

Märksõnad: haridus, otsustamine, otsused, üliõpilased, risk, riskitaju, ajajuhtimine, haridusuuringud, Taani.

Clark, Damon; Martorell, Paco. The signaling value of a high school diploma // Journal of Political Economy. Vol. 122 (2014), no. 2, pp. 282-318.

Artikli teemaks on kõrgkooli diplomiga inimese võimalused teenida tööturul suuremat tulu, mis annab tunnistust diplomi (majanduslikust) väärtusest.

Märksõnad: kõrgharidus, diplomid, haridusttõendavad tunnistused, palk.

Piopiunik, Marc. Intergenerational transmission of education and mediating channels: evidence from a compulsory schooling reform in Germany // The Scandinavian Journal of Economics. Vol. 116 (2014), no. 3, pp. 878-907.

Artiklis käsitletakse lapsevanemate aastajagu pikema koolihariduse mõju nende laste haridusele, aluseks Lääne-Saksamaal aastatel 1946–1969 teostatud koolireform.

Märksõnad: haridustase, haridus, lapsevanemad, lapsed, Lääne-Saksamaa.

Tirronen, Jarkko. Suomalaisten yliopistojen strateginen johtaminen // Hallinnon Tutkimus. Vsk. 33 (2014), nro. 1, s. 70-77.

Artiklis on vaatluse all Soome ülikoolide strateegiline juhtimine.

Märksõnad: ülikoolid, strateegiline juhtimine, Soome.

SOO-UURINGUD

Abendschön, Simone; Steinmetz, Stephanie. The gender gap in voting revisited: women's party preferences in a European context // Social Politics. Vol. 21 (2014),

no. 2, pp. 315-344.

Artiklis analüüsitakse erinevusi meeste ja naiste poliitilises käitumises, konkreetselt valijakäitumises Euroopa Liidu 25 liikmesriigis (sh Eesti), aluseks 2008. aasta Euroopa väärtusuuring. Käsitletakse, kuidas riikidevahelised erinevused seletatavad ka sotsiaalse struktuuri ja kultuurihoiakutega.

Märksõnad: poliitiline käitumine, valijakäitumine, mehed, naised, soolised erinevused, soouuringud, riigid, Euroopa Liit, Eesti.

Bihagen, Erik; Nermo, Magnus; Stern, Charlotta. The gender gap in the business elite: stability and change in characteristics of Swedish top wage earners in large private companies, 1993–2007 // Acta Sociologica. Vol. 57 (2014), no. 2, pp. 119-133. Artiklis uuritakse trende Rootsi suurte eraettevõtete juhtivate palgatöötajate soolises koosseisus aastatel 1993–2007. Analüüsi aluseks on eri kohortidesse jagatud unikaalsed kõiki töötajaid hõlmavad registriandmed.

Märksõnad: Rootsi, eraettevõtted, juhid, naised, mehed, sooline koosseis.

Cech, Erin A. The self-expressive edge of occupational sex segregation // American Journal of Sociology. Vol. 119 (2013), no. 3, pp. 747-789.

Artikkel analüüsib üliõpilaste enesekontseptsiooni mõju karjääriotsustele ja sealt ametikohtade segregatsioonile. Aluseks nelja USA ülikooli (sh nt Massachusettsi Tehnoloogiainstituut) longituuduuringu andmed.

Märksõnad: segregatsioon, ametid (töökohad), tööturg, sooline võrdõiguslikkus, naised, mehed, üliõpilased, pikaajalised uuringud, Ameerika Ühendriigid.

Fox, Richard L.; Lawless, Jennifer L. Reconciling family roles with political ambition: the new normal for women in twenty-first century U.S. politics // The Journal of Politics. Vol. 76 (2014), no. 2, pp. 398-414.

Artiklis on vaatluse all soorollide ja poliitiliste ambitsioonide seosed, täpsemalt, kuidas traditsiooniline perekonnakorraldus mõjutab esialgset otsust kandideerida poliitilistele ametikohtadele. Aluseks on USA 2011. aastal läbi viidud kodanike poliitiliste ambitsioonide uuring, mis hõlmas umbes 4000 potentsiaalset kandidaati.

Märksõnad: soorollid, soouuringud, sotsiaaluuringud, poliitika, kandidaadid, valimised, Ameerika Ühendriigid.

Fraile, Marta. Do women know less about politics than men? The gender gap in political knowledge in Europe // Social Politics. Vol. 21 (2014), no. 2, pp. 261-289.

Artiklis uuritakse soolisi erinevusi poliitilistes teadmistes Euroopa riikides (sh Eesti), aluseks 2009. aasta Euroopa valimisteuuring. Täheledatakse olulist soolõhet.

Märksõnad: naised, mehed, soolised erinevused, poliitika, soouuringud, riigid, Euroopa, Eesti.

Markovits, Elizabeth K.; Bickford, Susan. Constructing freedom: institutional pathways to changing the gender division of labor // Perspectives on Politics. Vol. 12 (2014), no. 1, pp. 81-99.

Essee on pühendatud soolise võrdõiguslikkuse ja demokraatia suhetele, täpsemalt analüüsitakse valikuid ja piiranguid, mis jätkuvalt taastoodavad kodutööde soolist jagunemist ja seeläbi naiste ebavõrdset osalemist ühiskondlikus elus, samuti võetakse

vaatluse alla poliitilised meetmed, mis aitaksid ületada soolist tööjaotust.

Märksõnad: sooline võrdõiguslikkus, demokraatia, naised, poliitika, ebavõrdsus.

Millard, Frances. Not much happened: the impact of gender quotas in Poland //

Communist and Post-Communist Studies. Vol. 47 (2014), no. 1, pp. 1-11.

Artikkel käsitleb olukorda pärast sookvootide rakendamist 2011. aastal. Märgitakse kvootide vähest mõju naiste poliitilisele esindatusele, sest soodsad valimisseadused loovad naistele küll võimalusi, kuid see ei tähenda, et naised ka tegelikult valitakse. Seega ei ole kvoodid piisavad meetmed naiste suuremaks esindatuseks.

Märksõnad: Poola, naised, sookvoodid, sooline võrdõiguslikkus, poliitika.

Moore, Jina; Feki, Shereen El; Reding, Andrew; Kraft, Kate; Dube, Siddharth; Nguyen, Tam; Gómez, Coral Herrera; Billimoria, Hans. Man vs. woman: how do sex and sexuality affect an individual's role in society? // World Policy Journal. Vol. 31 (2014), no. 1, pp. 3-8.

Artiklis käsitletakse sugupoolte ja seksuaalsuse rolli tänapäeva ühiskonnas. Keske tähelepanu all on sooline võrdõiguslikkus, seksuaalne vägivald ja ühiskonna suhtumine seksuaalsusesse.

Märksõnad: sooline võrdõiguslikkus, seksuaalne vägivald, sooline identiteet.

Steinborn, Deborah; Heuser, Uwe Jean. Gender über alles // World Policy Journal.

Vol. 31 (2014), no. 1, p. 17-23.

Artiklis arutletakse soorollide üle maailmamajanduses.

Märksõnad: sooline võrdõiguslikkus, sooline koosseis, juhid, maailmamajandus.

Taavetti, Riikka. Kuka säilyttää seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen menneisyyden? // Sukupuolentutkimus-Genusforskning. Vsk. 27 (2014), nro. 1, s. 66-68.

Artiklis vaadeldakse, kui palju on korjatud seksuaalvähemuste elu ja kogemuste kohta materjali Soome arhiividesse. Seksuaalvähemuste ajaloo uurimused on kujunenud rahvusvaheliselt oluliseks uurimisvaldkonnaks. Uurimist on raskendanud aga allikmaterjali vähesus, vähemuste elu nende oma vaatenurgast näitavat arhiivimaterjali on kogutud üsna vähe.

Märksõnad: seksuaalvähemused, soouuringud, arhiividokumendid, sotsiaalajalugu.

Wozny, Caroline; Schneider, Martin R. A matter of degree: the continuing training gap for women in Europe // Socio-Economic Review. Vol. 12 (2014). no. 2, pp. 353-379.

Artikli teemaks on soolõhe koolituses, täpsemalt naiste väiksem osalemine tööga seotud koolitustes, aluseks 22 Euroopa riigis (sh Eesti) ajavahemikul 2005–2008 läbi viidud täiskasvanute koolituse uuring.

Märksõnad: naised, mehed, sooline võrdõiguslikkus, koolitus, elukestev õpe, täiskasvanuõpe, Euroopa, Eesti.

Refereerinud Mai Vöörmann ja Tiina Tammiksalu

ISSN 1736-0390